

Ενημερωτικό δελτίο 7 – Δικαιώματα ασθενούς

Ο Νόμος περί Ψυχικής Υγείας του 2000 (ο Νόμος) (Mental Health Act 2000) περιλαμβάνει διατάξεις για τα δικαιώματα των ασθενών:

- Παρέχοντας μέτρα διασφάλισης για τη χρήση των διατάξεων ακούσιας θεραπείας
- Εμπλέκοντας τους ασθενείς στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων που τους αφορούν
- Διασφαλίζοντας την εξέταση της ακούσιας θεραπείας ενός ασθενούς ανά τακτά χρονικά διαστήματα από ανεξάρτητο φορέα

Πού καθιερώνονται τα δικαιώματα του ασθενούς;

Ο Νόμος συμμορφώνεται με τις Αρχές των Ηνωμένων Εθνών για την Προστασία των Ατόμων με Ψυχικές Ασθένειες και για τη Βελτίωση της Παροχής Ψυχιατρικής Περίθαλψης (United Nations Principles for the Protection of Persons with a Mental Illness and for the Improvement of Mental Health Care). Οι εν λόγω αρχές προβλέπουν την προστασία των δικαιωμάτων ατόμων με ψυχικές ασθένειες.

Επίσης, ο Νόμος συνάδει με τα Εθνικά Πρότυπα Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας (National Standards for Mental Health Services).

Πού ορίζονται τα δικαιώματα των ασθενών στον Νόμο;

Τα δικαιώματα των ασθενών ορίζονται σε σημαντικά στάδια σε ολόκληρο τον Νόμο, και ιδιαίτερα:

- στο Κεφάλαιο 1, το οποίο ορίζει τις αρχές που υποστηρίζουν τον Νόμο
- Στα Κεφάλαια 6 και 12, τα οποία ορίζουν τις διαδικασίες εξέτασης ζητημάτων ασθενών από την Επιτροπή Εξέτασης Θεμάτων Ψυχικής Υγείας (η Επιτροπή) (Mental Health Review Tribunal)
- Στο Κεφάλαιο 9, το οποίο ορίζει συγκεκριμένα δικαιώματα ασθενών.

Τι είναι η δήλωση δικαιωμάτων (statement of rights);

Ο Νόμος απαιτεί από τον Διευθυντή Ψυχικής Υγείας να παρέχει έγγραφη δήλωση σχετικά με τα δικαιώματα των ακούσιων ασθενών. Η εν λόγω δήλωση πρέπει να τοποθετείται σε εμφανή σημεία σε όλες τις υπηρεσίες ψυχικής υγείας και πρέπει να περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με:

- Τα δικαιώματα των ασθενών και των ατόμων του περιβάλλοντός τους
- Το δικαίωμα υποβολής παραπόνων και λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο υποβολής παραπόνων.

Ένα αντίγραφο της δήλωσης δικαιωμάτων πρέπει να δίδεται στο άτομο κατά την εισαγωγή του στην υπηρεσία ψυχικής υγείας. Επίσης, η δήλωση δικαιωμάτων πρέπει να εξηγείται στο άτομο σε γλώσσα και με τρόπο ώστε να είναι δυνατή η κατανόηση των πληροφοριών από το εν λόγω άτομο.

Ποια είναι τα βασικά δικαιώματα των ασθενών;

- Δικαίωμα ενημέρωσης

Όπου είναι δυνατό, ένα άτομο πρέπει να ενημερώνεται για τα εξής:

- ότι τίθενται σε ισχύ έγγραφα αξιολόγησης και τι σημαίνει αυτό για το εν λόγω άτομο
- Ότι έχει δοθεί εντολή ακούσιας θεραπείας (*involuntary treatment order*) και ποια είναι η κατηγορία της εντολής
- Τους λόγους για τους οποίους ο ιατρός αποφάσισε να δώσει εντολή ακούσιας θεραπείας
- Τις λεπτομέρειες του *πλάνου θεραπείας (treatment plan)* και της προτεινόμενης θεραπείας, καθώς και οποιεσδήποτε αλλαγές στο *πλάνο θεραπείας*.

Επίσης, ο Νόμος περιλαμβάνει διατάξεις ώστε οι ασθενείς να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες που σχετίζονται με τις αποφάσεις που λαμβάνονται από την Επιτροπή Εξέτασης Θεμάτων Ψυχικής Υγείας (Mental Health Review Tribunal) και το Δικαστήριο Υποθέσεων Ψυχικής Υγείας (Mental Health Court), συμπεριλαμβανομένων των λόγων για τους οποίους ελήφθησαν οι εν λόγω αποφάσεις. Αυτό περιορίζεται μόνο στις περιπτώσεις που η Επιτροπή ή το Δικαστήριο δίνουν εντολή τήρησης απορρήτου η οποία απαγορεύει ή περιορίζει την αποκάλυψη πληροφοριών στον ασθενή (π.χ. για λόγους υγείας ή ασφαλείας).

- **Δικαίωμα επιλογής ενός ατόμου του περιβάλλοντος του ασθενούς**

Ένας ακούσιος ασθενής έχει το δικαίωμα να επιλέξει ένα άτομο του περιβάλλοντός του ως εκπρόσωπο. Ο ρόλος του εκπροσώπου είναι να βοηθά τον ασθενή να εκφράσει τις απόψεις του, τις επιθυμίες και τα ενδιαφέροντά του σχετικά με την αξιολόγηση, την κράτηση και τη θεραπεία σύμφωνα με τον Νόμο.

Ο ασθενής μπορεί να επιλέξει τον δικό του εκπρόσωπο (π.χ. έναν έμπιστο συγγενή ή φίλο) ή μπορεί να επιλέξει να μην έχει εκπρόσωπο. Εάν ο ασθενής δεν είναι σε θέση να λάβει αυτήν την απόφαση (π.χ. εξαιτίας της ασθένειάς του), ο διοικητής της κλινικής θα επιλέξει έναν εκπρόσωπο για τον ασθενή.

Ο εκπρόσωπος:

- Ενημερώνεται για την ακούσια εισαγωγή του ασθενούς
- Ενημερώνεται για την εξέταση των ζητημάτων και τις εφαρμογές θεραπείας του ασθενούς
- Είναι σε θέση να παρευρίσκεται στις ακροάσεις της Επιτροπής για να βοηθήσει τον ασθενή
- Είναι σε θέση να υποβάλει αιτήσεις στην Επιτροπή εκ μέρους ενός ατόμου στο οποίο έχει επιβληθεί εντολή ακούσιας θεραπείας.

Ο κηδεμόνας ή δικηγόρος ενός ασθενούς πρέπει επίσης να ενημερώνεται κατά τις κρίσιμες χρονικές στιγμές της διαδικασίας αξιολόγησης, θεραπείας και εξέτασης.

- **Δικαίωμα πρόσβασης σε επαγγελματίες υγείας και νομικούς συμβούλους**

Ένας ακούσιος ασθενής μπορεί να δέχεται επισκέψεις από τον δικό του επαγγελματία υγείας ή νομικό σύμβουλο οποιαδήποτε εύλογη χρονική στιγμή.

- **Δικαίωμα διατύπωσης ανησυχιών σε έναν επισκέπτη της κοινότητας**

Όλοι οι ασθενείς έχουν το δικαίωμα διατύπωσης ανησυχιών σε έναν επισκέπτη της κοινότητας. Η Υπηρεσία Κηδεμόνων Ενηλίκων (Office of the Adult Guardian) παρέχει αυτό το πρόγραμμα για ενήλικες σύμφωνα με τον *Νόμο περί Κηδεμονίας και Δικαστικής Επιμέλειας του 2000*

(Guardianship and Administration Act 2000). Η Υπηρεσία της Αρμοστείας Ανηλίκων και Νέων και Κηδεμόνων Ανηλίκων (Office of the Commission for Children and Young People and Child Guardian) παρέχει το πρόγραμμα για παιδιά και νέους σύμφωνα με τον *Νόμο περί Αρμοστείας Ανηλίκων και Νέων του 2000 (Commission for Children and Young People Act 2000)*.

- **Δικαίωμα τακτικής εξέτασης της ακούσιας θεραπείας**

Οι ασθενείς που υποβάλλονται σε ακούσια θεραπεία πρέπει να εξετάζονται τακτικά από εγκεκριμένο ψυχίατρο.

Επίσης, ο Νόμος απαιτεί να εξετάζονται οι ακούσιοι ασθενείς από ανεξάρτητο φορέα, την Επιτροπή Εξέτασης Θεμάτων Ψυχικής Υγείας (Mental Health Review Tribunal). Βλέπε ενημερωτικό δελτίο 6 – *Επιτροπή Εξέτασης Θεμάτων Ψυχικής Υγείας*. Είναι δυνατή η άσκηση εφέσεων στο Δικαστήριο Υποθέσεων Ψυχικής Υγείας (Mental Health Court) έναντι των αποφάσεων της Επιτροπής.

Περαιτέρω πληροφορίες

Mental Health Act Liaison Officer
Mental Health Branch
Queensland Health
GPO Box 48
BRISBANE Q 4001

Τηλέφωνο: 1800 989 451 ή 07 3234 0417

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: mha2000@health.qld.gov.au

Ιστότοπος: www.health.qld.gov.au/mha2000